

पितृतः प्राप्तवान् राज्यं पाण्डुरात्मगुणैः पुरा । त्वमन्वगुणसंयोगात्प्राप्तं राज्यं न लब्धवान् ।

स एष पाण्डोर्दायाद्यं यदि प्राप्नोति पाण्डवः । तस्य पुत्रो भ्रुवं प्राप्तस्तस्य तस्यापि चापरः ।

ते वयं राजवंशेन होनाः सह सुतैरपि । अवज्ञाता भविष्यामो लोकस्य जगतीपते । ५१००

सततं निरयं प्राप्ता परपिण्डोपजीविनः । न भवेम यथा राजंस्तथा नीतिर्विधीयतां ।

यदि त्वं हि पुरा राजन्निदं राज्यमवाप्तवान् । भ्रुवं प्राप्स्याम च वयं राज्यमप्यवशे जने ।

इत्यादिपर्वणि जतुगृहपर्वणि दुर्योधनेर्थायामेकचत्वारिंशदधिकशतोऽध्यायः ॥ १४१ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं श्रुत्वा तु पुत्रस्य प्रज्ञाचक्षुर्नराधिपः । कणिकस्य च वाक्यानि तानि श्रुत्वा स सर्वशः । धृतराष्ट्रो दिधा चित्तः शोकार्तः समपद्यत ।

दुर्योधनस्य कर्णस्य शकुनिः सौबलस्तथा । दुःशासनचतुर्थास्ते मन्त्रयामासुरेकतः ।

ततो दुर्योधनो राजा धृतराष्ट्रमभाषत । पाण्डवेभ्यो भयं न स्यात्तान्निवासयतां भवान् । निपुणेनाभ्युपायेन नगरं वारणावतं । ५१०५

धृतराष्ट्रस्तु पुत्रेण श्रुत्वा वचनमोरितं । मुहूर्तमिव सञ्चिन्त्य दुर्योधनमथाऽब्रवीत् ।

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ धर्मनित्यः सदा पाण्डुस्तथा धर्मपरायणः । सर्वेषु ज्ञातिषु तथा मयि त्वासीद्विशेषतः ।

नासौ किञ्चिद्विजानाति भोजनादिचिकीर्षितं । निवेदयति नित्यं हि मम राज्यं धृतव्रतः ।

तस्य पुत्रो यथा पाण्डुस्तथा धर्मपरायणः । गुणवान्लोकविख्यातः पौरवाणां सुसम्मतः ।

स कथं शक्यतेऽस्माभिरपाकर्तुं बलादितः । पितृपैतामहाद्राज्यात्समहायो विशेषतः । ५१०६

भृता हि पाण्डुनाऽमात्या बलञ्च सततं भृतं । भृताः पुत्राश्च पौत्राश्च तेषामपि विशेषतः ।

ते पुरा सत्कृतास्मात् पाण्डुना नागरा जनाः । कथं युधिष्ठिरस्त्वर्थे न नो हन्युः सवान्धवान् ।

॥ दुर्योधन उवाच ॥ एवमेवं यथा तात भावितं दोषमात्मनः । दृष्ट्वा प्रकृतयः सर्वा अर्थमानेन पूजिताः ।

भ्रुवमस्मत्सहायास्ते भविष्यन्ति प्रधानतः । अर्थवर्गः सहामात्यो मत्संस्थोऽद्य महीपते ।

स भवान्पाण्डवानां विवासयितुमर्हति । मृदुनैवाभ्युपायेन नगरं वारणावतं । ५१०७

यदा प्रतिष्ठितं राज्यं मयि राजन्भविष्यति । तदा कुन्ती सहापत्या पुनरेष्यति भारत ।

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ दुर्योधन ममाप्येतद्भृदि संपरिवर्तते । अभिप्रायस्य पापत्वान्नैवं तु विदुषोम्यहं ।

न च भीष्मो न च द्रोणो न च क्षत्ता न गौतमः । विवाह्यमानान्कौन्तेयानन्विच्छन्त्यथ कर्हिचित् ।

समा हि कौरवेयाणां वयन्ते चैव पुत्रक । नैते विषममिच्छेयुर्दुर्धर्मयुक्ता मनस्विनः ।

ते वयं कौरवेयाणामेतेषाञ्च महात्मनां । कथं न वध्यतान्तात गच्छेम जगतस्तथा । ५१०८

॥ दुर्योधन उवाच ॥ मध्यस्थः सततं भीष्मो द्रोणपुत्रो मयि स्थितः । यतः पुत्रस्ततो द्रोणो भविता नात्र संशयः ।

कृपः शारद्वतश्चैव यत एतौ ततो भवेत् । द्रोणश्च भागिनेयश्च न संत्यज्यति कर्हिचित् ।

क्षत्ताऽर्थबद्धस्त्वस्माकं प्रच्छन्नं संयतः परैः । न चैकः स समर्थोऽस्मान्पाण्डवार्थेऽधिवाधितुं ।

सुविश्रब्धः पाण्डुपुत्रान्सह मात्रा प्रवासय । वारणावतमद्यैव यथा यान्ति तथा कुरु ।